

Maritimt Utdanningsforum, Årskonferansen 2004

Jeg vil ta utgangspunkt i Lov om fagskoleutdanninger (Overhead)
Kontaktutvalget for fylkesutdanningsdirektører (KU) har besluttet at det skal tilbys en fylkeskommunal fagskole.

Fylkestinget må oppnevne styret, dette tar noen tid (3 – 5 mnd)
Jeg anbefaler at skolene trykker på og er aktive i denne prosessen og arbeider for å få med næringslivsrepresentanter i styret.

I Rogaland har vi 3 næringslivsrepresentanter, 2 politikere, 1 ansatterep. og 1 studentrep., altså et styre på 7.

Rådmannen har sekretær og saksutredningsfunksjonen.

Rektorene har møte-, tale- og forslagsrett

I Rogaland har vi et styre for Fagskolen Rogaland og fagskoleutdanning ved 2 skoler.

Slik jeg ser det anbefaler jeg sterkt at det opprettes ett fagskolestyre i hvert fylke, jeg tror vi på den måten kan unngå å bruke unødige krefter på innbyrdes konkurranse og posisjonering. Fylkeskommunen vil være bestiller av fagskoleutdanningen i det enkelte fylke.

Jeg ser imidlertid at det kan dukke opp mer kursbaserte modeller etter hvert.

På styremøte i september behandlet styret sak om å søke godkjenning for fagskoleutdanning og ba om at skolene kom opp med plan for bearbeiding av søknad til møte nå i november. Nå i novembermøtet skal styret ta stilling §3 Organisasjon og ledelse i loven om fagskoleutdanninger, samt godkjenne skolereglement for Fagskolen Rogaland og forskrift om opptak.

Jeg har også presentert en plan for styret som legger opp til godkjenning og oversendelse av søknad til NOKUT i januar 2005.

Jeg konstaterer at disse prosessene tar tid, det er over 1 år siden vi begynte å forberede styretableringen i Rogaland.

NOKUT har utarbeidet søkerhåndbok og godkjenningskriterier hvor det klart fremgår at det er et relativt omfattende arbeid å få på plass en søknad. Det er også klart at det er styret, ikke den enkelte skole eller rektor som er søker. Dette regner jeg med at Thorvaldsen vil redegjøre for i morgen.

LÆREPLAN

Jeg har fått mange henvendelser om når vi vil legge ut læreplaner for det vi holder på med. Til det har jeg konsekvent svart at vi har ikke laget ny læreplan, STCW-95 konvensjonen er læreplanen vår, og den forteller klart hvilken kompetanse utdanningen skal gi.

Ser vi på vår søknad og den godkjenningen som UFD gav i juni 2004, for å endre maritim fagskoleutdanning for utdanningsløpet 2004 – 2006, så er det ikke snakk om ny læreplan i sertifikatfagene.

Endringen er modulisering av utdanningen ihht. sertifikatstruktur og operativt-/ledelsesnivå, konvensjonen er den samme.

Opgaven blir da ikke å lage ny læreplan, men å organisere opplæringen slik at kompetansenivåene nås i forhold til sertifikatnivået.

For å få styring på dette har vi fordelt timetall på funksjoner og fag og er i ferd med å endre metodikk for å skape økt studentaktivitet gjennom året.

Vi har endret vurderingsformen for maritim utdanning for å klare å endre metodikk, konvensjonen beskriver kompetanser og dette vil kreve vesentlig mer bruk av simulatorer og laboratorier til vurdering av studentenes kompetanse.

Eksamensopplegget vårt for operativt nivå, D5, D4, M4 legger opp til teoretisk/praktiske eksamener over 2 dager som funksjon av dette.

For ledelsesnivå, D3, D1, M3, M1 legges det opp til prosjekteksamener i funksjon 1 og 2.

Plan for skipsoffisersutdanning, vurderingsveiledning og studiekravene har vi lagt ut i den form vi har hatt det siden våren 2004. Vi er i et prosjekt og det har vært en del endringer, men la det ikke være noen tvil, vi deler så gjerne med oss, men å bearbeide konvensjon må dere gjøre på hver enkelt skole. Det er eneste muligheten for å få et eierforhold til undervisningen og derigjennom en kvalitetshevning.

Merk at hvert styre skal søke godkjenning for sitt opplegg innenfor gitte rammer.

I forhold til den tradisjon vi har, forstår jeg at lærerne stiller spørsmål ved, hva skal vi legge inn i kompetansebeskrivelsene i konvensjonen.

Her kommer IMO-modell kursene inn, disse er lærerveiledningen og langt på vei en tradisjonell læreplan eller kanskje riktigere, emneplan.

Her er det imidlertid viktig å ha klart for seg at det er konvensjonen vi driver opplæring etter, modellkursene er veiledninger og anbefalinger.

Allmennfagene har vi derimot endret innholds- og timemessig og alle studentene i prosjektet er tilskrevet om at utdanningsløpet ikke lenger gir generell studiekompetanse.

Resultatet er mindre norsk, ikke nyere historie, mer engelsk, matematikk og fysikk.

SKOLEREGLEMENT (Overhead)

Hver enkelt skole/styre må ta stilling til reglement for utdanningen. For maritim utdanning under Fagskolen Rogaland har vi lagt følgende reglement, men jeg ser for meg at dette kan variere noe fra skole til skole og også i forhold til utdanningstilbud.

Vær obs. på Forvaltningsloven i denne forbindelse.

FORSKRIFT OM OPPTAK (Overhead)

KU har oppnevnt egen gruppe til å se på opptaksregler til den fylkeskommunale fagskolen, Berit Enevold ledet gruppen med de 3 inntaksledere, nord, vest, øst og meg som rektorrepresentant og rep. for maritim utdanning.

Resultatet fra dette arbeidet er oversendt fylkene og innebærer en klar innstramming av opptak.

De siste årene har mange maritime fagskoler praktisert inntak på en overgangsordning som opphørte i 2001.

For å kunne gjennomføre maritim sertifikatrettet utdanning til høyeste sertifikat på 2 år i fagskolen, for deretter å kunne løse sertifikater, må studentene ha gjennomført riktig løp på GK og VK1, spesielt gjelder dette for skipsteknisk der $\frac{1}{4}$ av timetallet som modellkursene anbefaler, må legges ned i GK/VK1, dvs. at en relativt stor del av grunnleggende fagforståelse er plassert i videregående opplæring.

Slik jeg forstår Sjøfartsdirektoratet så er det bare de som kan dokumentere riktig løp som i fremtiden vil få løse sertifikater.

Imidlertid vil vi kunne ta inn studenter med annen bakgrunn under den forutsetning at de får skriftlig redegjort for at de ikke vil kunne løse maritimt sertifikater, med mindre de skaffer seg nødvendige tillegg, dette skriv skal følge studentens dokumentasjon.

Hva med lang praksis i form av fartstid eller annet vil mange spørre og jeg har ikke noe godt svar i forhold til dette, annet enn at det er ikke systematisk opplæring slik konvensjonen beskriver. Det vil alltid vær usikkerhet om, hva kan en med lang fartstid/praksis i forhold til det utdanningsløpet gir.

Realkompetansevurdering kan være en vei å gå, sertifikatprøve kan være en annen, men ingen av delene er vurdert i forhold til opptaksreglene i denne omgang.

Det er også åpnet for opptak fra 3 årig allmennfaglig utdanning til nautisk linje, et tilbud som det må søkes spesiell godkjenning for og som kanskje kan være aktuelt noen få steder i landet.

Det legges opp til et nasjonalt opptak for alle de fylkeskommunale fagskolene.

Vær også obs. på Forvaltningsloven i forhold til opptak.

FISKERI OG FISKESKIPPER

Vi ser klart at ny maritim utdanning og innstramming i opptaksregler skaper vansker i forhold til hvordan utdanningen pr. i dag er tilpasset en del spesielle løsninger.

Den utdanningen som i hovedprinsipp skal føre frem til klasse 1 sertifikatene kan ikke tilpasse seg spesialløsninger.

Her er det de spesielle behovene som må utvikle sin utdanning og søke om godkjenning på dette.

Etter det jeg kjenner til arbeider også Sjøfartsdirektoratet med et eget sertifikat for fiskeri/fiskeskipper.

Det er naturlig å anbefale at noen skoler etablerer samarbeid og utvikler en utdanning tilpasset fiskeskipper.

VURDERING OG EKSAMENSSAMARBEID

De 4 samarbeidende skolene i prosjektet arbeider aktivt med å endre vurderingspraksis og mener å være bra i gang med dette.

Eksamenssamarbeid er etablert ved å lage felles eksamensoppgaver, her benytter vi de erfarne lærerne som har vært med læringssenteret i oppgavelaging i flere år samt noen nye lærere for å bringe inn andre/nye momenter.

Skolene vil sensurere for hverandre og eventuell klagebehandling vil legges slik at en av skolene som ikke har sensurert for den skolen klagen kommer fra, behandler klagen.

I fordypningsfagene legges det i stor gra opp til 2 dagers eksamener, skriftlig teoretisk og praktisk på simulator eller i laboratorier.

Vi har ikke standpunkt karakterer men studentene gis tilbakemelding både med godkjent/ikke godkjent på obligatoriske arbeider, mrns andre obligatoriske arbeider etterprøves individuelt med prøve som vurderes med karakter.

Alle fag har avsluttende prøve eller eksamen.

ERFARINGER I PROSJEKTET

Lærerne melder tilbake at studentene er aktive og arbeider på en helt annen måte enn det som har vært vanlig de siste årene (etter 1998)

Studentene presterer under veis og det må de, med mindre veiledes de ut av studiet etter hvert som de faller gjennom i forhold til prestasjonskravene.

Studentene uttrykker tilfredshet med at det stilles krav til at de må prestere under veis og at utdanningen er gjort mer yrkesrettet.

Studentene er også svært fornøyde med slik allmennfagene er utformet, både i mengde og yrkesretting.

Vi har ikke gitt avkorting i utdanningsløpet for Kystskipper utdanning men vi har 3 – 4 som har slik utdanning med oss og de finner det riktig å være med fra start.

Vi gir avkorting med ett semester for maskinister som har VK2 Maskin og seiler på sitt M4 sertifikat, disse starter i januar så vi kjenner ikke hvordan dette vil utvikle seg, men vi tror det skal gå greit med 0,5 år repetisjon før de begynner på ledelsesnivå og M3/M1.

Vi har fått en ny giv blant lærerne og det samarbeides bra de 4 skolene mellom.

Lærerne innser at skal vi klare å heve kvaliteten på utdanningen så må studentene ta ansvar og prestere underveis, dette mener vi å få til med den metodeendringen som vi har redegjort for. Næringen og myndighetene er fornøyd med den utviklingen vi har presentert.

VIDERE ARBEID

De 4 skolene Tromsø/Ålesund/Haugesund/Tønsberg vil fortsette å samarbeide om utvikling av undervisning/metodikk/oppgaver/vurdering/eksamen og ikke minst søkegrunnlag for NOKUT-godkjenning.

Ved å ha søknader til NOKUT klar i januar 2005, legger vi opp til å ha på plass en godkjent utdanning etter ny modell fra høsten 2005.

Vi har stort utbytte av å samarbeide. Vi har fokusert på lærersamarbeidet som er bra men enda har uutnyttet potensiale.

På ledernivå utveksler vi erfaringer og systemer og prøver ut tanker med hverandre.

Vi ser også at studentene tar kontakt med hverandre på disse 4 skolene

Alt dette er jeg overbevist om, er med å utvikler maritim utdanning og jeg tror vi får en utvikling som ikke vil være mulig på en skole alene.

Mye ser ut til å gå bra, men for all del, vi ser at ting må endres og det gjenstår mye arbeid med å endre metodikk for å få studentene til å prestere både i forhold til det som utdanningen krever og det de selv kan prestere.

Vi erfarer at de fleste studentene har et rimelig stort potensiale.

Senere under konferansen vil vi også få høre om hvordan det søkes samarbeid mellom høgskolene og fagskolene.

18.11.04 tm